

РЕШЕНИЕ

№ 1116

гр. София, 10.01.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 77 състав,
в публично заседание на 19.12.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Евгения Баева

при участието на секретаря Антонина Митева, като разгледа дело номер **11765** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), вр. чл. 8, ал. 4 от Наредбата за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места (Наредбата).

Образувано е по жалбата на К. Б. П. от [населено място], срещу отказ на Кмета на район „Л.“ - Столична община да компенсира разходите за отглеждане и обучение на детето Д. А. Г. за периода 01.03. – 30.04.2023 година, обективиран в писмо с изх. № РЛЦ23-ЕВ00-192-1//26.04.2023 година.

Жалбоподателката твърди, че отказът е незаконосъобразен, като постановен при съществени процесуални нарушения, неправилно приложение на материалния закон и в несъответствие с целта му. Твърди, че синът ѝ Д. не е приет за отглеждане и обучение в общинско детско заведение, поради което е постъпил в частна детска градина. Моли съда да постанови решение, с което да отмени обжалваният отказ. Претендира направените пред инстанцията съдебно-деловодни разноски.

В съдебно заседание жалбоподателката, чрез процесуален представител, поддържа жалбата. Претендира направените съдебно-деловодни разноски, вкл. възнаграждение за един адвокат по чл. 38 от Закона за адвокатурата за всички инстанции.

Ответникът – Кметът на район „Л.“ - Столичната община, чрез процесуален представител, оспорва жалбата. Твърди, че отказът е издаден от компетентен орган,

при спазване на административнопроизводствените правила, при правилно приложение на материалния закон и в съответствие с целта му. Твърди, че след извършена служебна проверка в Информационната система за обслужване на детските градини е установено, че детето Д. Г. не е участвало в класиранията за прием за учебната 2022/2023 година в целодневна или полудневна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина през месеците януари и февруари 2023 година. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение за всички съдебни инстанции.

Съдът, след преценка на представените по делото доказателства, както и след цялостна проверка на оспорения административен акт, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Административното производство е започнало по Заявлението на К. Б. П. от [населено място], с искане за изплащане на компенсация за неприетото дете Д. А. Г. в детска градина за периода м. март и април 2023 година.

С Писмо с изх. № РЛЦ23-ЕВ00-192-(1)/26.04.2023 година Кметът на район „Л.“-Столична община е отказал да изплати компенсация, тъй като детето не е кандидатствало за прием в общинско детско заведение в проведените текущи класирания.

Писмото не е връчено на жалбоподателката, поради което подадената на 10.05.2023 година жалба е в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК.

Съгласно чл. 283, ал. 1, т. 11 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) средствата за подпомагане на равния достъп и за подкрепа за личностно развитие включват компенсиране на разходите за отглеждане и обучение на деца, които не са приети поради липса на места за предучилищно образование в държавни и общински детски градини и училища. Съгласно чл. 283, ал. 1, т. 12 от ЗПУО държавата предоставя средства за родителите на деца от тригодишна възраст до постъпването им в I клас за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждането и обучението им, когато: 1. детето не е прието за съответната учебна година поради липса на свободни места за целодневна или полудневна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище, за които е кандидатствало, и 2. не е предложено от общината по местоживееене на детето друго равностойно място в общинска детска градина или училище. Съгласно чл. 283, ал. 15 от ЗПУО условията и редът за предоставяне и изплащане на средствата по ал. 12 се определят с наредба на Министерския съвет.

Наредбата за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места, е подзаконовият нормативен акт, приет от Министерския съвет на Република България в изпълнение на законовата делегация. В чл. 3, ал. 1 от Наредбата са посочени условията, които следва едновременно да са изпълнени, за да имат право родителите да получат средства за компенсиране на разходите им, пряко свързани с отглеждането и обучението на децата им: 1. детето е кандидатствало за прием съгласно съответните изисквания, определени по реда на чл. 59, ал. 1 от ЗПУО, в целодневна или полудневна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище, в чийто прилежащ район се намира настоящият адрес на детето, и не е прието поради липса на свободни места за съответната учебна година; 2. детето да не е записано в целодневна,

полудневна или почасова организация на предучилищното образование в нито една държавна или общинска детска градина или училище; 3. общината по настоящия адрес на детето не е предложила на родителите друго равностойно място за предучилищно образование на детето в общинска детска градина или училище за съответната учебна година поради липса на свободни места във всички детски градини и училища в прилежащия район; 4. за съответната учебна година детето е записано в самостоятелна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище или в самостоятелна, целодневна, полудневна или почасова организация в частна детска градина или училище; 5. ако детето е в задължителна предучилищна възраст и е записано за задължително предучилищно образование в частна детска градина или в частно училище – частната институция да не е включена в системата на държавно финансиране; 6. родителите да не получават подпомагане от държавния бюджет или за сметка на оперативни програми за същите дейности на друго основание за периода, за който се изплащат средства за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждането и обучението, по реда на тази наредба.

В чл. 4 са посочени допустимите разходи, които подлежат на компенсиране и това са: 1. разходи за заплащане на такси за обучение по договори за обучение, сключени с частна детска градина или частно училище при условието на чл. 3, ал. 1, т. 5; 2. разходи за заплащане на такса по договори за отглеждане и обучение, сключени с лица, регистрирани като търговци, или с юридически лица с нестопанска цел, предоставящи организирани услуги за деца; 3. разходи за заплащане на възнаграждения по договори за обучение, сключени с физически лица; 4. разходи за отглеждане на детето в размер 20 на сто от разходите по т. 3.

Съдът намира, че обжалваното писмо е издадено от некомпетентен орган – Кмета на район „Л.“- Столична община.

Производството по компенсиране на разходите е двустепенно, като първият етап е по вземане на решение за компенсиране на разходи. Отказът за компенсиране на разходите е в правомощията на Кмета на общината, като не е предвидена възможност за делегиране на правомощието, арг. чл. 8, ал. 4 от Наредбата. Вторият етап е етапът по определяне на размера на компенсациите за допустимите разходи за съответния период. Това правомощие е възложено на Кмета на общината или упълномощено от него длъжностно лице, арг. чл. 10, ал. 2 от Наредбата.

Заповед № СОА21-РД09-414/16.03.2021 година на Кмета на Столична община е за делегиране на правомощията по чл. 10, ал. 2 от Наредбата. Както беше посочено по-горе, за правомощието по чл. 8, ал. 4 от Наредбата не е предвидена законова делегация. В този смисъл Решение № № 1095/31.01.2024 година, постановено по к.адм.д. № 5134/2023 година по описа на Върховния административен съд на Република България, V отделение.

Настоящият състав не споделя мотивите, изложени в Решение № 11918/06.11.2024 година, постановено по к.адм.д. № 6862/2024 година по описа на Върховния административен съд на Република България, V отделение.

Заповедта за делегиране на правомощия е издадена на основание чл. 44, ал. 1, т. 1, т. 8, т. 9 и ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация. Законът за местното самоуправление и местната администрация и Наредбата се съотнасят като общ към специален нормативен акт, поради което е приложим специалният. В конкретния случай не е налице противоречие между нормативни актове от различна

степен. Законът за местното самоуправление и местната администрация не регулира обществените отношения по компенсиране на разходи, направени за обучение на деца, които не са приети в държавни или общински детски градини и училища. Тези отношения са уредени в Наредбата и тя е възложила това правомощие на кмета на общината.

С оглед приетото със посоченото по-горе съдебно решение, че Кметът на район „Л.“ е компетентен и постановеното касиране на съдебното решение, настоящият състав на съда дължи произнасяне по същество.

Съдът намира, че оспореният отказ е издаден при допуснати съществени процесуални нарушения. Писмото не съдържа ясна мотивна и разпоредителна част.

С оспореното писмо Кметът на район „Л.“ е отказал преразглеждане на отказ с рег. № РЛЦ23ІЕВ00-192/28.03.2023 година за компенсиране на разходи за м. януари и февруари 2023 и е отказал компенсиране на разходи за м. март и април 2023 година. Т.е. в писмото са инкорпорирани два административни акта. Описаните в обстоятелствената част на акта текущи класирания, проведени на 13.01.2023 година, 27.01.2023 година, 10.02.2023 година и 24.02.2023 година касаят произнасянето по първото искане. Ясно в обстоятелствената част на писмото е посочено, че искането за компенсиране на разходите за м. март и април 2023 година е неоснователно, тъй като детето не е участвало в класиране в „горепосочения период“, като последният посочен период е именно периодът м.март и м. април 2023 година. Същевременно в заповедта не са посочени проведени класирания в този период. Едва в проведеното съдебно заседание на 25.09.2023 година процесуалният представител на ответника уточнил, че класиранията, в които детето не е участвало са проведени на 13.01.2023 година, 27.01.2023 година, 10.02.2023 година и 24.02.2023 година, но излагането на допълнителни мотиви в хода на съдебното производство е недопустимо, тъй като нарушава правото на защита на адресата на акта. От изявленията на процесуалния представител на жалбоподателя става видно, че защитата му е организирана, до уточнението, че класирания в периода м.март м. април 2023 година не са проведени.

Дори и да се приеме, че посочените в мотивната част на писмото периодични класирания мотивират отказа, то съдът намира, че в акта не е посочено за кои детски заведения са обявени свободни места и дали те са в прилежащия район, в който се намира настоящият адрес на детето.

Хипотезата на чл. 3, ал. 1, т. от 1 от Наредбата, на която органът се е позовал, изисква детето да е кандидатствало за прием съгласно съответните изисквания, определени по реда на чл. 59, ал. 1 от ЗПУО, в целодневна или полудневна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище, в чийто прилежащ район се намира настоящият адрес на детето, и не е прието поради липса на свободни места за съответната учебна година.

В писмото липсват изложени факти в кой район е адресната регистрация на детето, кои са детските заведения в прилежащия район, кога са извършени периодични класирания за тези детски заведения.

Липсата на мотиви в оспорения акт прави невъзможно определянето на предмета на доказване, нарушава правото на защита на адресата на акта и лишава съда от възможност да извърши проверка на относимите факти.

Предвид горното обжалваното писмо, в частта, с която е отказано компенсиране на разходите за отглеждане и обучение на детето Д. А. Г. за периода 01.03. – 30.04.2023 година, обективизиран в писмо с изх. № РЛЦ23-ЕВ00-192-1//26.04.2023 година, следва

да се отмени. Преписката по заявлението следва да се изпрати на органа за ново произнасяне с мотивиран акт по същество.

На жалбоподателката следва да се присъдят направените пред трите инстанции съдебно-деловодни разноски в размер на 10 лева.

На адвокат Т. следва да се присъди сума в размер на 600 лева, представляваща адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата, по следните съображения :

Съобразно разпоредбата на чл. 38 от Закона за адвокатурата адвокатът може да оказва безплатно адвокатска помощ и съдействие на роднини и има право на адвокатско възнаграждение в размер не по-нисък от предвидения в наредбата по чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата.

Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения е приета с решение на Висшия адвокатски съвет от 07.07.2004 година.

С Решение на Съда на Европейския съюз от 25 януари 2024 година по дело С-438/22 година („Ем акаунт БГ“ ЕООД срещу „Застрахователно акционерно дружество Армеец“ АД) е прието, че 1.) Член 101, параграф 1 от Договора за функционирането на европейския съюз във връзка с член 4, параграф 3 от Договора за европейския съюз трябва да се тълкува в смисъл, че ако установи, че наредба, която определя минималните размери на адвокатските възнаграждения и на която е придаден задължителен характер с национална правна уредба, противоречи на посочения член 101, параграф 1, националният съд е длъжен да откаже да приложи тази национална правна уредба по отношение на страната, осъдена да заплати съдебните разноски за адвокатско възнаграждение, включително когато тази страна не е подписала никакъв договор за адвокатски услуги и адвокатско възнаграждение; 2.) Член 101, параграф 1 от Договора за функционирането на европейския съюз във връзка с член 4, параграф 3 от Договора за европейския съюз трябва да се тълкува в смисъл, че национална правна уредба, съгласно която, от една страна, адвокатът и неговият клиент не могат да договорят възнаграждение в размер по-нисък от минималния, определен с наредба, приета от съсловна организация на адвокатите, като Висшия адвокатски съвет, и от друга страна, съдът няма право да присъди разноски за възнаграждение в размер по-нисък от минималния, трябва да се счита за ограничение на конкуренцията „с оглед на целта“ по смисъла на тази разпоредба. При наличието на такова ограничение не е възможно позоваване на легитимните цели, които се твърди, че посочената национална правна уредба преследва, за да не се приложи към разглежданото поведение установената в член 101, параграф 1 от Договора за функционирането на европейския съюз във връзка с член 4, параграф 3 Договора за европейския съюз забрана на ограничаващите конкуренцията споразумения и практики и 3.) Член 101, параграф 2 от Договора за функционирането на европейския съюз във връзка във връзка с член 4, параграф 3 от Договора за европейския съюз трябва да се тълкува в смисъл, че ако установи, че наредба, която определя минималните размери на адвокатските възнаграждения и на която е придаден задължителен характер с национална правна уредба, нарушава забраната по член 101, параграф 1 от Договора за функционирането на европейския съюз във връзка с член 4, параграф 3 от Договора за европейския съюз, националният съд е длъжен да откаже да приложи тази национална правна уредба, включително когато предвидените в тази наредба минимални размери отразяват реалните пазарни цени на адвокатските услуги.

В мотивите на решението е прието, че приетата от Висшия адвокатски съвет, като

съсловна организация, Наредба № 1/09.01.2004 година за минималните размери на адвокатските възнаграждения, хоризонтално определя цени, което е забранено от член 101, параграф 1 ДФЕС.

С оглед задължителния характер на даденото тълкуване от Съда на Европейския съюз, съдът не е обвързан от размерите на адвокатските възнаграждения, определени в Наредба № 1/09.01.2004 година за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Съдът, при определяне на дължимите разноски, вкл. адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата съобрази, че присъждането на адвокатско възнаграждение на жалбоподателката следва да се разглежда, като обезщетение за непозволено увреждане, в резултат на незаконосъобразен административен акт, отменен от съда. Увреждането е в резултат на незаконосъобразния отказ да се компенсират направените разходи за отглеждане и обучение на детето, вредата – дължимото адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата. Определянето на размера на обезщетението, следва да се извърши при съобразяване на предмета на делото, качеството на страната, на която се дължат разноски и извършените процесуални действия.

Съдът намира, че оценка за качеството на извършените от процесуалния представител на спечелилата страна действия не следва да се извършва, тъй като такава намеса е допустима само при наведени твърдения от възложителя по договора за правна помощ в съответно исково производство.

С оглед на посочените критерии съдът, като съобрази, че делото не представлява фактическа и правна сложност, поради което справедливото възнаграждение е в размер на 200 лева за всяка инстанция, или в общ размер на 600 лева.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, пр. 2 от АПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Отказ на Кмета на район „Л.“ - Столична община да компенсира разходите за отглеждане и обучение на детето Д. А. Г. за периода 01.03. – 30.04.2023 година, обективиран в писмо с изх. № РЛЦ23-ЕВ00-192-1//26.04.2023 година, по жалбата на К. Б. П., ЕГН [ЕГН] от [населено място], район „Л.“, [улица], ет. 14, ет. 4, ап. 12.

ОСЪЖДА Столична община, [населено място], [улица] - район „Л.“ **ДА ЗАПЛАТИ НА** К. Б. П., ЕГН [ЕГН] от [населено място], район „Л.“, [улица], ет. 14, ет. 4, ап. 12, сумата от **10** (десет) лева, представляваща съдебно-деловодни разноски.

ОСЪЖДА Столична община, [населено място], [улица] - район „Л.“ **ДА ЗАПЛАТИ НА** адвокат В. М. Т. от Адвокатска колегия – С., с личен № [ЕГН], с адрес [населено място], [улица], ет. 2, ап. 5, сумата от **600** (шестотин) лева, представляваща съдебно-деловодни разноски.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с касационна жалба в 14 дневен срок от получаване на съобщението от страните пред Върховния административен съд на Република България.

СЪДИЯ:

